

Beleid Stichting Samendracht m.b.t. zelfstandig wonen met zorg en ondersteuning

Inleiding

Vanuit de gedachte van het scheiden van wonen en zorg, waarbij zelfstandig wordt gehuurd van een woningbouwvereniging en zelfstandig op basis van een PGB (Persoons Gebonden Budget) zorg/begeleiding wordt ingekocht, is een aantal ouders van jong volwassenen met een autisme spectrumstoornis (ASS) in 2009 gestart met het realiseren van een woonvorm voor ASS-ers met een normaal tot hoger IQ, op basis van de volgende uitgangspunten:

- zelfstandig wonen met steun waar nodig;
- een eigen, individuele woonruimte (volwaardig appartement);
- clustering van de individuele woonruimtes (bijv. kleinschalig appartementengebouw), om de economische haalbaarheid van de zorg te kunnen effectueren en deze te kunnen intensiveren;
- opgenomen in het gebouw een centrale supportunit. Enerzijds ten behoeve van de zorgverlener en anderzijds ten behoeve van gezamenlijke activiteiten;
- zorg/begeleiding gebaseerd op specialistische kennis van stoornissen in het autistisch spectrum.

Basisfilosofie

Mensen met een autisme spectrumstoornis kunnen grote moeite hebben om gewoon als andere mensen volledig zelfstandig te wonen en mee te doen in de maatschappij. Omdat zij informatie anders (gefragmenteerd) waarnemen en verwerken en ze vaak snel overprikkeld zijn in hun horen, zien, ruiken, e.d.. Omdat ze moeite hebben om sociale contacten aan te gaan en te onderhouden. Omdat ze moeite hebben het geheel te overzien en om problemen aan te pakken. Ook is er bij deze mensen grote behoefte aan voorspelbaarheid van gebeurtenissen en aan structuur.

Ook deze mensen hebben het recht om zelfstandig te wonen (vaak blijven ze bij hun ouders wonen). Dat kan in een bescherm(en)de woonomgeving met ondersteuning en begeleiding in de nabijheid die zij hun hele leven nodig zullen blijven hebben. Het is voor deze groep mensen met ASS voor wie Samendracht een woonvorm met zorg en ondersteuning op maat wil bieden. De ondersteuning die de individuele mensen nodig hebben zal, gezien het feit dat zij allemaal uniek zijn, van persoon tot persoon verschillen.

De stoornis in het autistisch spectrum maakt gespecialiseerde begeleiding noodzakelijk. De ervaring leert, dat deze kennis alleen ontwikkeld en in stand gehouden kan worden wanneer men zorg biedt aan meerdere mensen met deze stoornis. In een woonproject waar (enkele) mensen met ASS wonen samen met mensen met andere beperkingen dan blijkt hun behoefte onder te sneeuwen en wordt de aandacht gericht op wat het grootste gedeelte van de bewonersgroep aan zorg nodig heeft. Veelal blijkt dit conflicterend met wat de mensen met een stoornis in het autistisch spectrum nodig hebben.

Op basis van de hiervoor beschreven uitgangspunten en basisfilosofie wil Stichting Samendracht woonvormen ontwikkelen. Deze bestaan namelijk niet in de reguliere zorg.

Eisen aan de woonvorm

Algemeen

Het beste kan de doelgroep ondergebracht worden in een appartementencomplex bestaande uit volwaardige appartementen. Er moet binnen het complex een centrale ruimte zijn die dient als

steunpunt/gemeenschappelijke ruimte. Hierin bevindt zich een kantoor van waaruit de zorgverlener snel de benodigde ondersteuning kan bieden en is er een ruimte waar gezamenlijke activiteiten kunnen worden georganiseerd.

Qua omvang, waarbij ook wordt gekeken naar de spanwijdte van de zorggroep, wordt gedacht aan 15 tot maximaal 20 appartementen in een complex.

Woonomgeving

Een voor de doelgroep adequate woonlocatie dient rekening te houden met de beperkingen van mensen met ASS, voornamelijk m.b.t. hun overgevoeligheid voor prikkels. De omgeving dient dus zo prikkelarm mogelijk te zijn. Hierbij moet o.a. gedacht worden aan geen of zo min mogelijk geluid van verkeer, bedrijven, scholen, speeltuinen, kinderen, e.d.

Verder is het wenselijk om in de nabijheid goed openbaar vervoer te hebben om zich te kunnen begeven naar werk of dagbesteding (mensen met ASS hebben vaker dan gemiddeld geen rijbewijs). Ook winkels dienen op redelijk korte fietsafstand bereikbaar te zijn. Deze wensen leiden er al snel toe woonvormen te creëren in (middel)grote plaatsen.

Vooraf ten behoeve van zekerheid en veiligheid dient er sprake te zijn van twee voordeuren: de eigen voordeur en een afgesloten centrale ingang, met camera- en/of geluidscontact. Op deze manier heeft de bewoner een veilige manier over het beheer van de voordeur.

Woonruimte en gebouw

Ook de woonruimte en de plek waarin deze zich bevindt dienen zo prikkelarm mogelijk te zijn. Hierbij moet gedacht worden aan goede geluidsisolatie. Er moet op gelet worden dat gangen, trapportalen, galerijen, e.d. geen geluidsversterkende werkingen hebben en dat centrale apparatuur zoals afzuiginstallaties zo min mogelijk geruis geeft. Goede isolatie tegen geluid van buitenaf of van binnenuit is sterk gewenst. Verder is te noemen dat licht en kleuren een zo rustig en egaal mogelijk beeld geven. Dit geldt uiteraard ook voor de gezamenlijke ruimte.

Een volwaardig appartement bestaat uit een hal, huiskamer, keuken, 2 slaapkamers, toilet, douche- en wasruimte en berging op een oppervlakte van tussen de 60 en 70 m². Om geluidsoverlast van burens zoveel mogelijk te beperken is het wenselijk dat slaapkamers en woonkamers niet aan elkaar grenzen.

Samenstelling doelgroep

Qua leeftijd wordt bij de start van een woongroep gedacht aan tussen de 18 en 40 jaar.

Gestreefd wordt naar een zo gemengd mogelijke groep wat betreft geslacht. De deelnemers moeten ongeveer gelijkwaardig kunnen functioneren of deelnemers kunnen vinden die min of meer gelijkwaardig aan hen zijn. In principe zijn mensen van alle gezindten en geloofsovertuiging welkom.

Mogelijkheden voor woonvormen

Om de doelgroep een zelfstandige woonplek te bieden met de nodige professionele ondersteuning zien we de volgende mogelijkheden:

- een nieuw te bouwen appartementencomplex
- het onderbrengen van de doelgroep in een bestaand complex (met senioren)

Een nieuw te bouwen appartementencomplex

Voordeel van deze constructie is dat er zo veel mogelijk rekening gehouden kan worden met de wensen en eisen die aan het wonen gesteld worden en dat er geen rekening gehouden hoeft te worden met andere bewoners.

Een nieuw te bouwen complex behoort tot de mogelijkheden, doch is financieel gezien en de tijd die dit vergt de minst aantrekkelijke optie voor de stichting. We blijven uitkijken naar mogelijkheden in deze.

Een bestaand appartementencomplex

Een andere optie is om een reeds bestaand en leegstaand of –komend appartementencomplex te verkrijgen dat volledig tot de beschikking van Stichting Samendracht kan komen. Dit kan zijn van een woningbouwvereniging of van een particulier. Ook hiernaar wordt uitgekeken en indien ons een aanbod bereikt wordt dit serieus overwogen.

Binnen deze optie is er de mogelijkheid om onze doelgroep onder te brengen in een bestaand complex dat bewoond wordt door senioren. Dit blijkt een goede combinatie te kunnen zijn zoals we zelf ervaren met onze eerste woonvorm. Ook elders in den lande blijkt dit goed te werken. Samen met woningbouwverenigingen wordt gekeken naar mogelijkheden die zij ons kunnen bieden.

Stand van zaken november 2016

Aan de Burefen in Drachten is inmiddels een woonvorm gerealiseerd. In een tweetal complexen waarin senioren een appartement bewonen zijn 15 mensen met ASS ondergebracht en is een op de doelgroep toegespitste zorggroep geformeerd.

Borging van het project aan de Burefen

Ervaringen van onze bewoners en de senioren over het “gemengd” wonen aan de Burefen zijn zeer positief. Om dit ook voor de toekomst zo te houden is Samendracht gestart met een maandelijks spreekuur voor de senioren in het steunpunt. Komen er nieuwe burenen wonen bij onze bewoners dan bezoekt Samendracht deze om uitleg te geven over wat ze wel en niet van onze bewoners kunnen verwachten.

Het bestuur van Samendracht voert regelmatig overleg met de zorgverlener WoondroomZorg waarbij toetsing, evaluatie en zo nodig bijsturing van de ondersteuning plaatsvindt.

Het bestuur van Samendracht heeft regelmatig overleg met de ouders/vertegenwoordigers, waarin de ondersteuning door WoondroomZorg en die van Samendracht wordt doorgelicht en waar nodig bijgesteld.

Tot 2015 konden mensen met een psychische beperking voor een juiste indicatiestelling terecht bij het rijk (AWBZ). Tegenwoordig is men hiervoor aangewezen op de gemeente (WMO). Omdat gebleken is dat dit niet altijd even vlot verloopt is Samendracht nu en ook in de toekomst ondersteunend naar bewoners en ouders voor het verkrijgen van een juiste indicatie in de vorm van een Persoons Gebonden Budget (PGB). We blijven proberen via overleg aandacht te vragen bij de indicatiestelling voor een speciale status voor onze doelgroep. Hierbij denken we aan een woning en woonomgeving die prikkelarm is, veilig, met centrale portiek, met 24-uurs bereikbaarheid voor ondersteuning en zorg, met een steunpunt en een gemeenschappelijke ruimte en voldoende ondersteuning op maat door begeleiders die gespecialiseerd zijn in het begeleiden van onze doelgroep. De benaming van de indicatie die daarbij hoort vinden we minder belangrijk maar dient wel toereikend te zijn om alle benodigde ondersteuning te kunnen financieren.

Realiseren van een 2^e locatie

We hebben gemerkt dat voor een dergelijke woonvorm veel belangstelling bestaat bij mensen met ASS en hun ouders. Bovendien is er al een aantal mensen die de gehele intake hebben doorlopen en op de wachtlijst staan. Samendracht is daarom op zoek naar een 2^e locatie volgens hetzelfde concept als aan de Burefen, eventueel in een andere grote plaats in Friesland.

We zijn daartoe in gesprek met woningbouwcorporaties, bouwbedrijven, makelaardijen en andere partijen die iets voor ons zouden kunnen betekenen.

Drachten, 22 december 2016